

Hét Nap	Körkép
LXIII. évf.	2008. 11. 12. 08.

Isterbácot nem lehet elfelejteni...

Kegyeletadás Bezdánban az ártatlanul kivégzetteknek

Negyvenhat esztendeig elhallgatta a hatalom, hogy 1944/45-ben megannyi magyar áldozatot végetek ki a Vajdaságban. Olyan magyar embereket, akiknek semmi közük sem volt a világegéshez. Hatvannégy esztendővel ezelőtt száznál is több bezdáni magyarnak oltották ki az életét a Bezdántól néhány kilométerre levő Isterbácon. Az áldozatok nem voltak hősök, de bűnösök sem, mert nem viseltek fegyvert, csak egyszerű emberek, magyarok voltak, és ezért kellett meghalniuk. Isterbác neve és ártatlan áldozatai bevonultak a világtörténelembe. A magyarság már megbocsátott az elkövetőknek, de feledni nem tud, nem is fog soha. Aligha lehet kételkedni abban, hogy a magyarok tömeges kivégzése felső utasításra történt, mégpedig a Jugoszláv Kommunista Párt utasítására, amely élet és halál ura volt akkor és 45 évig azután, s minden bizonnyal a JKP volt az is, amely megakadályozta, megtiltotta, hogy erről egyáltalán szó essen egészen 1990-ig...

A bezdáni Alsótemető kápolnájában megtartott szentmise után a templomi énekkar közreműködésével elhelyezték az emlékezés koszorúit az isterbáci emlékkeresztnél. Ezúttal második alkalommal közösen koszorúzott a VM DP, a VMDK és a VMSZ nyugat-bácskai

körzeti szervezetének elnöke. Ezután a bezdáni Alsótemetőben megkoszorúzták a magyar honvédek sírját is.

A történelmi VMDK volt az a szervezet, amely megalakulása után Ágoston András vezetésével vette magának a bátorságot, hogy hozzájáruljon a tragikus események föl kutatásához és nyilvánosságra hozatalához. Azóta minden esztendőben november 3-án koszorúzással tisztelgnek Bezdánban a Tito partizánjai által ártatlanul kivégzettek emléke előtt. Megkoszorúzzák továbbá a magyar honvédek sírját is.

Hány áldozata is volt az 1944-es novemberi megtorlásnak Bezdánban? Dr. Balla Ferenc és dr. Balla István behatóan foglalkozott egyebek között ezzel a kérdéssel. Mint megállapították, az isterbáci legelőn 101 férfit lőttek agyon, közülük 100-at azonosítottak. Tehát az isterbáci áldozatok száma nem 120, se nem 126, mint ahogyan a szájhagyomány őrzi. Isterbácon kívül 1944 novemberében a helységben, a lakóházak kertjeiben és a Zombori úti motoros meghajtású malom pincéjében is voltak kivégzések. Az áldozatokat az Alsótemető délnyugati részében ásott tömegsírba temették el egyházi szertartás és adataik számbavétele nélkül. A tömegsír helyét ma a 37 ismeretlen feliratú sírkereszt

jelzi. A Balla testvérpár megállapítása szerint az eddigi kutatási eredmények alapján megállapítható, hogy a tömegsírban nemcsak kivégzett honvédek csontjai porladnak. Ezért a 37 ismeretlen feliratú sírkereszttel jelölt hely nem nevezhető csak honvédsírnak vagy honvédsírhelynek. A tömegsírba az agyonlőtt, azonosítatlan magyar és német hadifoglyok mellett azonosított bezdáni férfiakat, azonosítatlan és azonosított küllödi német polgárokat, valamint azonosítatlan vidéki magyar ajkú személyeket is hantoltak el.

A sírokban nyugvó valamennyi személy nevét bizonyára sohasem fogjuk megtudni. Az áldozatok számának megállapítására is csak elméleti esély van – húzta alá dr. Balla Ferenc és dr. Balla István.

Hogy mi lenne az elégtételt a rémtettekkel kapcsolatban? A múlt tárgyilagos földolgozása, az igazság nyilvánosságra hozatala és talán a bűnösök megnevezése. Ennél többet talán nem is vár el a többségi nép történéseitől, történetírótól a még most sem tudni, hány ezer délvidéki magyarnak a leszármazottja, azokéi, akik ártatlanul haltak meg, akiknek az egyetlen „bűne” az volt, hogy magyarok voltak.

H. Á.